

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie sprawozdania Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat stanu wdrażania zintegrowanej polityki produktowej

COM(2009) 693 wersja ostateczna

(2011/C 51/15)

Sprawozdawca: **Josef ZBOŘIL**

Dnia 21 grudnia 2009 r. Komisja, działając na podstawie art. 304 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

sprawozdania Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów na temat stanu wdrażania zintegrowanej polityki produktowej

COM(2009) 693 wersja ostateczna.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 7 lipca 2010 r.

Na 466. sesji plenarnej w dniu 21 października 2010 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny jednomyślnie przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie Komisji na temat wdrażania zintegrowanej polityki produktowej oraz dogłębną prezentację procesu wdrażania zasad tej polityki. Sprawozdanie wpisuje się stosownie w szerszą koncepcję planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (plan działania SCP/SIP).

1.2 Strategia oparta na zintegrowanym podejściu odpowiednio uwzględnia zasadę pomocniczości i szczególne cechy każdego państwa członkowskiego. EKES pragnie zwrócić uwagę na fakt, że praktyczne działania prowadzone są przede wszystkim na szczeblach pomocniczych i w formie relacji rynkowych między dostawcami a konsumentami.

1.3 Zintegrowana polityka produktowa (ZPP) obejmuje kwestię sił rynkowych, zdaniem EKES-u pozostaje jednak jeszcze wiele do zrobienia, jeżeli chodzi o wykorzystanie instrumentów rynkowych, takich jak podatek ekologiczny i odpowiednie bodźce; umożliwiłyby to poczynienie skoordynowanych postępów w zakresie wykonalności tej polityki. EKES proponuje poświęcenie większej uwagi wymianie doświadczeń między państwami członkowskimi, ze szczególnym uwzględnieniem zachęt, ich wdrażania oraz roli długoterminowych dobrowolnych porozumień.

1.4 EKES jest przekonany, że standaryzacja mogłaby przynieść korzyści dużej liczbie produktów, ponieważ mogłaby mieć np. pozytywny wpływ na możliwości przetworzenia, skuteczność oraz efektywność środowiskową, a także inne czynniki. Standaryzacja odgrywa kluczową rolę we wdrażaniu dyrektywy w sprawie ekoprojektów i należy ją w przyszłości zwiększyć.

1.5 Zdaniem EKES-u ściślejsze dostosowanie dwóch systemów zarządzania środowiskiem (EMAS powinien zostać lepiej powiązany z ISO 14001) mogłoby pomóc w zapewnieniu bardziej systematycznego wdrażania EMAS-u jako części planu działania SCP/SIP.

1.6 Wszelkie postanowienia, strategie polityczne czy instrumenty, nawet dotyczące wdrażania planu działania SCP/SIP, powinny być opracowywane i dostosowywane w taki sposób, by nie przynosić szkody otoczeniu konkurencyjnemu ani funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, a także zachować pełne poszanowanie zasady lepszego stanowienia prawa i celu dotyczącego rozwoju zrównoważonego. Istnieje zasadnicza potrzeba zapewnienia, by nowe strategie polityczne przyjmowane ze względów praktycznych nie pokrywały się ani nie były sprzeczne z już istniejącymi instrumentami i strategiami UE.

1.7 Opłacalność ma również kluczowe znaczenie dla sukcesu planu działania SCP/SIP. Wstępna ocena oddziaływania powinna zostać uzupełniona analizą skutków makro- i mikroekonomicznych, które w rzeczywistości gospodarczej są często bardzo odmienne.

1.8 Procedura oceny powinna również uwzględniać główne łańcuchy wartości na jak najwcześniejszym etapie i z jak największym poziomem przejrzystości. Obowiązujące przepisy dotyczące ekoprojektu i etykietowania nie mogą stać się przeszkodą dla produktów europejskich, lecz powinny wspomagać ich sukces zarówno na rynku wewnętrznym, jak i na rynkach międzynarodowych. Wszelkie inicjatywy, szczególnie w zakresie etykietowania produktów oraz mające na celu przyspieszenie zmian w konsumpcji, powinny mieć solidne i udowodnione podstawy naukowe oraz być wprowadzane wyłącznie w dziedzinach, w których można osiągnąć zmianę wzorców konsumpcyjnych.

1.9 Komitet pragnie wyrazić poparcie dla koncepcji zintegrowanej polityki produktowej oraz planu działania SCP/SIP na rzecz wspierania rozwoju bardziej zrównoważonych produktów i procesów produkcyjnych, zgodnie z wcześniejszymi opiniami Komitetu w tej dziedzinie ⁽¹⁾. Podejście to przyniesie większą wartość dodaną zarówno dla środowiska, jak i dla konkurencyjności gospodarki europejskiej.

1.10 EKES jest przekonany, że należy w związku z tym priorytetowo traktować istniejące programy wspólnotowe, takie jak plan EPSTE (europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych), plan ETAP (plan działania w dziedzinie technologii środowiskowych) czy działania platform technologicznych. Należy poświęcić szczególną uwagę dobrej koordynacji i odpowiedniemu poziomowi aspiracji.

1.11 Lepsza współpraca między podmiotami zaangażowanymi w badania i rozwój w dziedzinie ekoinnowacji, sferą gospodarczą i przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uczelniami powinna stymulować absolutnie konieczne innowacje w sektorze.

1.12 Realizacja koncepcji zintegrowanej polityki produktowej w oderwaniu od planu działania SCP/SIP niosłaby ze sobą przyszłe ryzyko niepotrzebnej niespójności i niepewności prawnej. Dlatego też EKES w pełni zgadza się, że obecnie należy poddać ocenie wszelkie dalsze działania w zakresie zintegrowanej polityki produktowej i podejmować je w ramach planu działania SCP/SIP.

1.13 Wdrażanie ZPP i planu działania SCP/SIP powinno być procesem dynamicznym, opierającym się na ciągłym dialogu i współpracy zainteresowanych stron (od przedsiębiorstw i decydentów po organizacje konsumenckie i organizacje pozarządowe zaangażowane w ochronę środowiska naturalnego), by w ten sposób wzmocnić narzędzia komunikacji z konsumentem i produkcję ekologiczną oraz sprzyjać zrównoważonej polityce zamówień publicznych.

2. Dokument Komisji

2.1 W dniu 18 czerwca 2003 r. Komisja przyjęła komunikat „Zintegrowana polityka produktowa – Podejście oparte na cyklu życia produktów w środowisku” ⁽²⁾. Koncepcja ZPP opiera się na następujących obserwacjach:

- Najsilniejsze negatywne oddziaływanie na środowisko jest spowodowane przez produkcję i korzystanie z dóbr i usług. Sytuacja pogarsza się ze względu na coraz większą liczbę produktów konsumowanych i stosowanych w UE i na świecie.
- Negatywne oddziaływanie produktów na środowisko występuje na różnych etapach ich cyklu życia (w całym łańcuchu produkcyjnym, w fazie użytkowania oraz w fazie unieszkod-

liwania produktów na koniec ich przydatności do użycia). Działania naprawcze muszą być tak zaprogramowane, by uniknąć zwyczajnego przenoszenia obciążeń dla środowiska z jednego etapu cyklu życia produktów do drugiego lub do innych obszarów geograficznych.

- Ze względu na ogromną różnorodność produktów i oddziaływań, nie ma jednego narzędzia politycznego, które byłoby odpowiednie dla nich wszystkich. Należy wybrać i zastosować w skoordynowany sposób odpowiedni instrument polityki lub połączenie instrumentów dobrane dla konkretnego przypadku, które byłoby właściwe dla kilku obszarów polityki.

2.2 W komunikacie określono cel ZPP oraz ustanowiono pięć „zasad” ZPP: 1) podejście oparte na cyklu życia produktów; 2) współdziałanie z rynkiem; 3) zaangażowanie szerokiego grona zainteresowanych podmiotów; 4) ciągłe ulepszanie produktów; 5) korzystanie z instrumentów polityki w sposób skoordynowany. Zintegrowana polityka produktowa miała być realizowana poprzez trzy strategiczne działania:

- Przyniesienie się do działań nadrzędnych, w szczególności do strategii zrównoważonego rozwoju UE ⁽³⁾, szóstego programu działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego ⁽⁴⁾ oraz 10-letnich ram Narodów Zjednoczonych dla programów dotyczących zrównoważonej produkcji i konsumpcji ⁽⁵⁾.
- Uzupełnianie istniejących polityk dotyczących produktów przez wyznaczenie ram dla rozważania problemów środowiska w kontekście cyklu życia produktów.
- Wzmacnianie koordynacji i spójności instrumentów polityki produktowej w dziedzinie środowiska.

2.3 Zasady zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) zostały umieszczone w nadrzędnych ramach polityki na rzecz **zrównoważonej konsumpcji i produkcji/zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP)**, a dokładniej w **planie działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej na 2008 r. (SCP/SIP)** ⁽⁶⁾. Uwzględniono tym samym proces, który rozpoczął się wraz z komunikatem ZPP i kontynuowano go skutecznie.

2.4 **Dyrektywa w sprawie ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię** włącza zasady ZPP do prawodawstwa dotyczącego projektowania produktów. Zakres jej stosowania został rozszerzony w 2009 r. tak, by objąć więcej grup produktów (produkty związane z energią) w kontekście planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) ⁽⁷⁾.

⁽³⁾ Odnowiona strategia UE dotycząca trwałego rozwoju z dnia 9 czerwca 2006 r. nr 10117/06.

⁽⁴⁾ COM(2001) 31 wersja ostateczna.

⁽⁵⁾ Zob. http://www.un.org/esa/dsd/dsd_aofw_scpp/scpp_tenyearframprog.shtml.

⁽⁶⁾ COM(2008) 397 wersja ostateczna.

⁽⁷⁾ Dyrektywa 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

⁽¹⁾ Dz.U. C 80 z 30.3.2004, s. 39–44; Dz.U. C 218 z 11.9.2009, s. 46.

⁽²⁾ COM(2003) 302 wersja ostateczna.

2.5 Nowa dyrektywa ramowa w sprawie odpadów⁽⁸⁾ nadaje moc prawną kilku elementom zintegrowanej polityki produktowej (ZPP), a w szczególności wymogowi, aby polityka w dziedzinie odpadów uwzględniała cały cykl życia surowców.

2.6 **Strategia tematyczna** dotycząca zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych oraz strategia tematyczna w sprawie zapobiegania powstawaniu odpadów i ich recyklingu propagują podejście oparte na cyklu życia produktów⁽⁹⁾, a także zawierają wezwanie do ciągłego ulepszania produktów oraz zasadę współdziałania z rynkiem⁽¹⁰⁾. Przykład tego stanowi zawarty w strategii w sprawie odpadów apel o silne rynki recyklingu w UE.

2.7 Bezpośrednio po przyjęciu komunikatu w sprawie ZPP Komisja rozpoczęła prace nad budową **europejskiej platformy oceny cyklu życia produktów (LCA)**, europejskiej referencyjnej bazy danych na temat cyklu życia produktów, podlegającej kontroli jakości, oraz nad opracowaniem podręcznika do oceny cyklu życia produktów (LCA).

2.8 Ogólnie rzecz biorąc, w UE dokonał się znaczący postęp w zakresie polityki produktowej kierującej się względami ochrony środowiska naturalnego. Tym niemniej, biorąc pod uwagę, że zintegrowana polityka produktowa (ZPP) jest raczej procesem, a nie stanem ostatecznym, nadal istnieje przestrzeń dla dalszych działań.

2.9 Koncepcję tę można zastosować do ulepszenia pod względem wpływu na środowisko **produktów i usług innych niż przemysłowe. „Instrumenty ZPP” dotyczące opodatkowania i dotacji** nie zostały jeszcze zastosowane na szczeblu Wspólnoty.

2.10 Jeśli chodzi o włączanie założeń zintegrowanej polityki produktowej (ZPP) do innych polityk, to trudno je udokumentować, ponieważ nowo opracowywane polityki rzadko zawierają wyraźne odesłanie do ZPP. Ogólnie rzecz biorąc, dokonał się jednak znaczący postęp w zakresie przyjmowania podejścia opartego na cyklu życia przez kluczowe gałęzie przemysłu i decydentów, a także w zakresie dostępności danych dotyczących cyklu życia produktów oraz zgodności co do metodologii. Poczyniono też istotne postępy w identyfikowaniu produktów najlepiej nadających się do ulepszenia oraz możliwych środków służących ich ulepszeniu.

2.11 Obecnie głównymi elementami planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) są: informowanie konsumentów, prawodawstwo dotyczące ekoprojektu, czysta produkcja i ekologiczne zamówienia publiczne. Plan działania SCP/SIP stanowi dalszy etap procesu zapoczątkowanego przez komunikat w sprawie ZPP, a jego celem jest dalsze uwalnianie potencjału rynku pod kątem produktów zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz propagowanie bardziej racjonalnej konsumpcji. W komunikacie stwierdzono na zakończenie, że planowany na 2012 r. przegląd tego planu działania stanowić będzie doskonałą sposobność do dalszej oceny rozwoju zintegrowanej polityki produktowej (ZPP).

3. Uwagi ogólne

3.1 EKES przyjmuje z zadowoleniem sprawozdanie Komisji Europejskiej na temat wdrażania zintegrowanej polityki produktowej oraz towarzyszący mu dokument roboczy, w którym Komisja przedstawia dogłębną prezentację procesu wdrażania zasad ZPP. Prezentacja ta obejmuje nie tylko inicjatywy i ich konkretne rodzaje na szczeblu Komisji, lecz także zawiera użyteczne porównanie sytuacji różnych państw członkowskich i ich specyficznych cech. Sprawozdanie wpisuje się odpowiednio w szerszą koncepcję planu działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji (plan działania SCP/SIP).

3.2 Pierwotny komunikat dotyczący ZPP opublikowany przez Komisję Europejską w 2003 r. wyraźnie przyczynił się do rozpoczęcia owocnej debaty. Dokonano w nim oceny roli instytucji UE, państw członkowskich, a także różnych zainteresowanych stron, aby uzyskać jak największe ograniczenie wpływu produktów na środowisko. Ponadto debata zmieniła postrzeganie tej kwestii w całości. Przyczyniła się do stałych wysiłków na rzecz opracowania odpowiednich instrumentów politycznych i prawnych, dzięki którym można ograniczyć ogólny wpływ produktów na środowisko.

3.3 Celem jej było stworzenie ram koncepcyjnych opartych na zasadzie oceny cyklu życia produktu, co może pomóc w poprawie koordynacji i spójności między różnymi instrumentami politycznymi obejmującymi środki w zakresie wpływu produktów na środowisko.

3.4 Ogólnie rzecz biorąc pięć zasad ZPP zostało z powodzeniem włączonych do prac organów administracyjnych i legislacyjnych zainteresowanych stron. Zasady te są podstawą planu działania SCP/SIP, który stał się logicznym przedłużeniem procesu rozpoczętego komunikatem dotyczącym ZPP.

3.5 EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że pięć podstawowych zasad zostało ujętych formalnie w dyrektywach i dokumentach politycznych UE: 1) podejście oparte na cyklu życia produktów jest podstawą dyrektywy w sprawie ekoprojektu; 2) zaproponowano plan działania SCP/SIP i bodźce, aby zwiększyć współdziałanie z rynkiem na szczeblu krajowym i europejskim; 3) podmioty na szczeblu europejskim i krajowym są zaangażowane w szereg inicjatyw; 4) stała poprawa funkcjonalności produktów jest również integralną częścią planu działania SCP/SIP; wreszcie, 5) koordynacja i spójność między różnymi instrumentami politycznymi poprawiła się, zapewniając pełne wykorzystanie potencjalnej synergii dzięki zintegrowanemu podejściu planu działania SCP/SIP.

3.6 Strategia oparta na zintegrowanym podejściu odpowiednio uwzględnia zasadę pomocniczości i cechy szczególne każdego państwa członkowskiego, a także zakłada konieczność uniknięcia powodowania szkód w konkurencyjnym środowisku rynku wewnętrznego. EKES pragnie zwrócić uwagę na fakt, że faktyczne wdrażanie zasad i instrumentów politycznych odbywa się przede wszystkim na szczeblach pomocniczych i w formie relacji rynkowych między dostawcami a konsumentami. Należy to odzwierciedlić w stosowaniu skutecznych instrumentów, akceptowanych szeroko przez zainteresowane strony.

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.

⁽⁹⁾ COM(2005) 670 wersja ostateczna.

⁽¹⁰⁾ COM(2005) 666 wersja ostateczna.

3.7 Chociaż zintegrowana polityka produktowa okazała się korzystna i została wdrożona za pomocą wielu konkretnych instrumentów politycznych, zdaniem EKES-u obecnie nadszedł czas, by przyjrzeć się bliżej skuteczności wdrażania ZPP. W szczególności należy ocenić, w jakim stopniu wdrażanie zakończyło się sukcesem, a także jakie były przeszkody i niepowodzenia, aby przy okazji oceny planu działania SCP/SIP można było przyjąć środki naprawcze, aby zagwarantować wymagany poziom skuteczności.

3.8 Ponadto EKES jest przekonany, że pełne efekty takiej polityki ukierunkowanej na produkt mogą zostać uzyskane tylko wtedy, gdy środki zostaną wdrożone na skalę globalną, z uwzględnieniem wszelkich różnic gospodarczych i kulturowych. System ogólnych preferencji taryfowych (GSP) skupiający się na regionalnych porozumieniach handlowych, a także działaniach państw rozwijających się na rzecz rozwoju zrównoważonego, stanowi dobry przykład mechanizmu skutecznego wdrażania pięciu zasad ZPP na skalę globalną.

4. Uwagi szczególne

4.1 Podczas gdy zintegrowana polityka produktowa obejmuje kwestię sił rynkowych, co jest kluczowe dla sukcesu ZPP i innych instrumentów, zdaniem EKES-u pozostaje jeszcze jednak wiele do zrobienia, jeżeli chodzi o wykorzystanie instrumentów rynkowych, takich jak podatek ekologiczny i odpowiednie bodźce; umożliwiłoby to poczynienie skoordynowanych postępów w zakresie wykonalności tej polityki. UE będzie jednak bez wątpienia odgrywać mniejszą rolę w tej dziedzinie niż państwa członkowskie. Zielona księga przyjęta przez Komisję w 2007 r. oraz szerokie konsultacje z odpowiednimi podmiotami do pewnego stopnia uwydatniły rolę instrumentów rynkowych. EKES proponuje jednak poświęcenie większej uwagi wymianie doświadczeń między państwami członkowskimi, ze szczególnym uwzględnieniem zachęt, ich wdrażania oraz roli długoterminowych dobrowolnych porozumień.

4.2 Produkty i ich wpływ na środowisko są ściśle powiązane z kwestią standaryzacji. EKES jest przekonany, że standaryzacja mogłaby przynieść korzyści nie tylko w zakresie standardów emisji dla pojazdów silnikowych, lecz także dla dużej liczby produktów. Mogłaby mieć na przykład pozytywny wpływ na możliwości przetworzenia oraz efektywność środowiskową, a także na wiele innych czynników ekologicznych. Standaryzacja odgrywa kluczową rolę także we wdrażaniu dyrektywy w sprawie ekoprojektów i należy w przyszłości zwiększyć jej zakres. Standaryzacja oferuje korzyści polegające na umożliwieniu uczestnictwa wszystkich zainteresowanych stron.

4.3 Systemy zarządzania środowiskiem EMAS i ISO 14001 są opcjonalnymi instrumentami wspierającymi koncepcję ZPP i związane z nią strategie polityczne. Ścisłejsze wymogi administracyjne i audytowe EMAS-u nie zachęcają do szerszego stosowania i są zaporowe dla małych i średnich przedsiębiorstw. System ISO 14001 jest powszechniej stosowany, częściowo ze względu na jego szerszy zakres, lecz szczególnie dlatego, że jest odpowiednim narzędziem dla przedsiębiorstw działających na skalę globalną. Zdaniem EKES-u ścisłejsze dostosowanie obu systemów mogłoby pomóc w zapewnieniu bardziej systematycznego wdrażania EMAS-u jako części planu działania SCP/SIP.

4.4 Wszelkie postanowienia, strategie polityczne czy instrumenty, nawet dotyczące wdrażania planu działania SCP/SIP, powinny być opracowywane i dostosowywane w taki sposób, by nie przynosić szkody środowisku konkurencyjnemu ani funkcjonowaniu rynku wewnętrznego, a także z pełnym poszanowaniem zasady lepszego stanowienia prawa i celu dotyczącego rozwoju zrównoważonego.

4.5 Wiele instrumentów politycznych już zostało wdrożonych i przynosi wyniki będące pozytywnym krokiem w kierunku zrównoważonej konsumpcji i produkcji w UE. Istnieje zatem potrzeba zapewnienia, by nowe strategie polityczne nie pokrywały się, ani nie były sprzeczne z już istniejącymi instrumentami i strategiami UE. W przeciwnym razie mogłaby ucierpieć ogólna konkurencyjność gospodarcza UE: ostateczna decyzja powinna zawsze należeć do poinformowanego konsumenta.

4.6 EKES jest przekonany, że tylko spójna i konsekwentna polityka, wolna od obciążeń biurokratycznych i administracyjnych może zapewnić pozytywne ramy prawne dla inwestycji w UE. Tylko w takich ramach można tworzyć nowe i utrzymać istniejące miejsca pracy oraz systematycznie zmniejszać presję na środowisko naturalne. Ramy prawne dla substancji chemicznych i materiałów budowlanych, a także zasady dotyczące produktów elektrycznych i elektronicznych, zmniejszają ryzyko przyjmowania sprzecznych ze sobą środków. Niepewność i niespójność prawa jest w tych przypadkach znacząca i powinna być potraktowana z uwagą. Kolejny przegląd rozporządzenia REACH⁽¹⁾ stanowi doskonałą okazję do działań na rzecz większej spójności oraz rozważenia połączenia szeregu środków sektorowych w nowo przyjętych horyzontalnych ramach prawnych UE dla substancji chemicznych.

4.7 Opłacalność ma również kluczowe znaczenie dla sukcesu planu działania SCP/SIP. Wstępna ocena oddziaływania i korzyści powinna zostać uzupełniona analizami potencjału całego sektora gospodarki oraz poszczególnych przedsiębiorstw, ponieważ wyniki analiz makro- i mikroekonomicznych są często bardzo odmienne w prawdziwej rzeczywistości gospodarczej.

4.8 Procedura oceny powinna również uwzględniać główne łańcuchy wartości na jak najwcześniejszym etapie i z jak największym poziomem przejrzystości. Obowiązujące przepisy dotyczące ekoprojektu i etykietowania nie mogą stać się przeszkodą dla produktów europejskich, jeżeli chodzi o konkurowanie z innymi regionami gospodarczymi oraz niewystarczający popyt rynkowy na bardziej zrównoważone produkty. Powinny one raczej wspomagać sukces produktów europejskich na rynku wewnętrznym i rynkach międzynarodowych. Wszelkie inicjatywy, szczególnie w zakresie etykietowania produktów oraz mające na celu przyspieszenie zmian w konsumpcji, powinny mieć solidne i udowodnione podstawy naukowe. Etykietowanie ma ograniczone korzyści w dziedzinie produktów będących przedmiotem wymiany między przedsiębiorstwami. Etykietowanie produktów stanowi jeden z instrumentów dostarczania informacji dotyczących efektywności środowiskowej produktów dla konsumentów. Należy rozważyć możliwość stosowania innych narzędzi informacji, w tym standardów międzynarodowych.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów. Komisja ma możliwość przeglądu i zmiany załączników do rozporządzenia REACH zgodnie z art. 131, zaś art. 138 i inne postanowienia REACH nakazują przeprowadzenie kilku konkretnych przeglądów.

4.9 Należy utrzymać wystarczającą elastyczność sfery gospodarczej, aby zapewnić lepsze dostosowanie rozwoju produktu do potrzeb konsumenta w wyraźnie określonym środowisku rynkowym. Wdrażanie zasad rozwoju zrównoważonego w całej UE polega w zasadzie na dobrowolnym podejściu sektora gospodarki.

4.10 Komitet pragnie zatem wyrazić poparcie dla koncepcji zintegrowanej polityki produktowej oraz planu działania SCP/SIP na rzecz wspierania rozwoju bardziej zrównoważonych produktów i procesów produkcyjnych. Podejście to przyniesie większą wartość dodaną zarówno dla środowiska, jak i dla konkurencyjności gospodarki europejskiej. W jego wyniku może nastąpić otwarcie nowych rynków, zarówno w UE, jak i na świecie. Te nowe rynki mogą być efektywne i sprzyjać ekoinnowacjom, co będzie wymagało środków wspólnotowych w uzupełnieniu do krajowych inwestycji publicznych, aby wspierać badania i rozwój w dziedzinie zrównoważonych technologii. Należy rozważyć kierowanie bezpośrednich dochodów z instrumentów finansowych związanych z emisjami CO₂ na inwestycje w zrównoważone technologie.

4.11 EKES jest przekonany, że należy w związku z tym priorytetowo traktować istniejące programy wspólnotowe, takie jak plan EPSTE (europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych), plan ETAP (plan działania w dziedzinie technologii środowiskowych) czy działania platform technologicznych. Jednakże konieczne będą większe środki finansowe, aby doprowadzić do niezbędnych zmian na rynku. Należy poświęcić szczególną uwagę dobrej koordynacji i odpowiedniemu poziomowi aspiracji, szczególnie jeżeli chodzi o środki finansowane ze środków publicznych władz lokalnych i regionalnych oraz UE.

4.12 Europejski Okrągły Stół na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji to udana inicjatywa, której współprzewodniczy Komisja Europejska, a wspiera Program Narodów

Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP) oraz Europejska Agencja Środowiska. Udział zainteresowanych podmiotów na szczeblu europejskim umożliwia przyjęcie zharmonizowanego podejścia opartego na cyklu życia i ułatwia otwarty dialog nastawiony na wyniki w ramach łańcucha żywnościowego. Celem jest propagowanie spójnego i naukowego podejścia oraz ustanowienie łańcucha żywnościowego jako głównego elementu przyczyniającego się do zrównoważonej konsumpcji i produkcji w Europie, z uwzględnieniem globalnego programu działań w tej dziedzinie ⁽¹²⁾.

4.13 Wdrażanie ZPP i planu działania SCP/SIP powinno być procesem dynamicznym, opierającym się na ciągłym dialogu i współpracy zainteresowanych stron (od przedsiębiorstw i decydentów po organizacje konsumenckie i organizacje pozarządowe zaangażowane w ochronę środowiska naturalnego), by w ten sposób wzmocnić narzędzia komunikacji z konsumentem i produkcję ekologiczną oraz sprzyjać zrównoważonej polityce zamówień publicznych.

4.14 Lepsza współpraca między podmiotami zaangażowanymi w badania i rozwój w dziedzinie ekoinnowacji, sferą gospodarczą i przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczymi i uczelniami powinna nie tylko stymulować konieczne innowacje w sektorze. Powinna także pomagać w zapewnieniu transferu wiedzy z poszanowaniem praw własności intelektualnej, rozwoju wiedzy i nowych umiejętności, bez których ZPP pozostałaby tylko w sferze marzeń.

4.15 Realizacja koncepcji ZPP w oderwaniu od planu działania SCP/SIP niosłaby ze sobą ryzyko niepotrzebnej niespójności i niepewności prawnej. Dlatego też EKES w pełni zgadza się, że obecnie należy poddać ocenie wszelkie dalsze działania w zakresie zintegrowanej polityki produktowej i podejmować je w ramach planu działania SCP/SIP.

Bruksela, 21 października 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽¹²⁾ www.food-scp.eu.